Европейски парламент
2019 – 2024

Комисия по бюджетен контрол

2023/2173(DEC)

14.12.2023

ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ за финансовата 2022 година
(2023/2173(DEC))

Комисия по бюджетен контрол

Докладчик: Михал Виезик

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

1. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ 3

2. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ 5

3. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,.....7

1. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ за финансовата 2022 година (2023/2173(DEC))

Европейският парламент,

– като взе предвид окончателните годишни отчети на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ за финансовата 2022 година,

– като взе предвид годишния доклад на Сметната палата относно съвместните предприятия на ЕС за финансовата 2019 година, придружен от отговорите на съвместните предприятия[1],

– като взе предвид декларацията за достоверност[2] относно надеждността и точността на отчетите, както и законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции, предоставена от Сметната палата за финансовата 2022 година в съответствие с член 287 от Договора за функционирането на Европейския съюз,

– като взе предвид препоръката на Съвета от февруари 2024 година относно освобождаването от отговорност на съвместното предприятие във връзка с изпълнението на бюджета за финансовата 2022 година (00000/2024 – C9-0000/2024),

– като взе предвид член 319 от Договора за функционирането на Европейския съюз,

– като взе предвид Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012[3], и по-специално член 71 от него,

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2085 на Съвета от 19 ноември 2021 г. за създаване на съвместните предприятия в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Регламенти (ЕО) № 219/2007, (ЕС) № 557/2014, (ЕС) № 558/2014, (ЕС) № 559/2014, (ЕС) № 560/2014, (ЕС) № 561/2014 и (ЕС) № 642/2014[4], и по-специално член 26 от него,

– като взе предвид Делегиран регламент (ЕС) № 2019/887 на Комисията от 13 март 2019 г. относно модел на финансов регламент за органите, осъществяващи публично-частно партньорство, посочени в член 71 от Регламент (ЕС, Евратом)

[1] ОВ C, C/2023/1025, 16.11.2023 г.
[2] ОВ C, C/2023/112, 12.10.2023 г.
[3] ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1.
[4] ОВ L 427, 30.11.2021 г., стр. 17.

№ 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета[5],

– като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

– като взе предвид становищата на комисията по транспорт и туризъм и на комисията по промишленост, изследвания и енергетика,

– като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0000/2024),

1. освобождава от отговорност изпълнителния директор на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие за финансовата 2022 година/отсрочва своето решение за освобождаване от отговорност на изпълнителния директор на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие за финансовата 2022 година;

2. представя своите забележки в резолюцията по-долу;

3. възлага на своя председател да предаде настоящото решение, както и резолюцията, която е неразделна част от него, на изпълнителния директор на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“, на Съвета, Комисията и Сметната палата и да осигури публикуването им в *Официален вестник на Европейския съюз* (серия L).

[5] ОВ L 142, 29.5.2019 г., стр. 16.

2. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно приключването на сметките на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ за финансовата 2022 година
(2023/2173(DEC))

Европейският парламент,

– като взе предвид окончателните годишни отчети на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ за финансовата 2022 година,

– като взе предвид годишния доклад на Сметната палата относно съвместните предприятия на ЕС за финансовата 2019 година, придружен от отговорите на съвместните предприятия[1],

– като взе предвид декларацията за достоверност[2] относно надеждността и точността на отчетите, както и законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции, предоставена от Сметната палата за финансовата 2022 година в съответствие с член 287 от Договора за функционирането на Европейския съюз,

– като взе предвид препоръката на Съвета от февруари 2024 година относно освобождаването от отговорност на съвместното предприятие във връзка с изпълнението на бюджета за финансовата 2022 година (00000/2024 – C9-0000/2024),

– като взе предвид член 319 от Договора за функционирането на Европейския съюз,

– като взе предвид Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012[3], и по-специално член 71 от него,

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/2085 на Съвета от 19 ноември 2021 г. за създаване на съвместните предприятия в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Регламенти (ЕО) № 219/2007, (ЕС) № 557/2014, (ЕС) № 558/2014, (ЕС) № 559/2014, (ЕС) № 560/2014, (ЕС) № 561/2014 и (ЕС) № 642/2014[4], и по-специално член 26 от него,

– като взе предвид Делегиран регламент (ЕС) № 2019/887 на Комисията от 13 март 2019 г. относно модел на финансов регламент за органите, осъществяващи публично-частно партньорство, посочени в член 71 от Регламент (ЕС, Евратом)

[1] ОВ C, C/2023/1025, 16.11.2023 г.
[2] ОВ C, C/2023/112, 12.10.2023 г.
[3] ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1.
[4] ОВ L 427, 30.11.2021 г., стр. 17.

№ 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета[5],

– като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

– като взе предвид становищата на комисията по транспорт и туризъм и на комисията по промишленост, изследвания и енергетика,

– като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0000/2024),

1. одобрява приключването на сметките на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ за финансовата 2022 година / отлага приключването на сметките на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ за финансовата 2022 година,

2. възлага на своя председател да предаде настоящото решение съответно на изпълнителния директор на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“, на Съвета, Комисията и Сметната палата и да осигури публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз* (серия L).

[5] ОВ L 142, 29.5.2019 г., стр. 16.

3. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,

съдържащо забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ за финансовата 2022 година (2023/2173(DEC))

Европейският парламент,

– като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ за финансовата 2022 година,

– като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

– като взе предвид становищата на комисията по транспорт и туризъм и на комисията по промишленост, изследвания и енергетика,

– като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0000/2024),

А. като има предвид, че съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ със седалище в Брюксел е създадено през ноември 2021 г. в рамките на програма „Хоризонт Европа“ за периода до 31 декември 2031 г.[1]; като има предвид, че съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ заменя и е приемник на съвместното предприятие за изпълнение на съвместната технологична инициатива в областта на въздухоплаването, създадено през декември 2007 г. по Седмата рамкова програма за научни изследвания (7РП) за период от десет години[2] („Чисто небе 1“) и с удължен срок на дейност през май 2014 г. по програма „Хоризонт 2020“ до 31 декември 2024 г.[3] („Чисто небе 2“);

Б. като има предвид, че СП „Чисто въздухоплаване“ е публично-частно партньорство, насочено към научни изследвания и иновации за трансформация на въздухоплаването с оглед постигане на устойчиво и неутрално по отношение на климата бъдеще; като има предвид, че неговите учредители са ЕС, представляван от Комисията, и организациите от сектора на въздухоплаването, изброени в приложение I към Единния основен акт[4]; като има предвид, че освен това то има асоциирани членове, избрани чрез покани за изразяване на интерес;

В. като има предвид, че с цел постигане на по-голяма прозрачност съвместното предприятие следва да оповестява в своите годишни отчети съответните данни относно вноските на своите членове на програмно равнище; като има предвид, че за всяка програма, по която те извършват дейност, съвместното предприятие следва да представя цялата съответна информация, по категории членове до края

[1] Регламент (ЕС) 2021/2085 на Съвета за създаване на съвместните предприятия в рамките на програма „Хоризонт Европа“.
[2] Регламент (ЕО) № 71/2007 на Съвета за създаване на съвместно предприятие „Чисто небе 1“.
[3] Регламент (ЕС) № 558/2014 на Съвета за създаване на съвместното предприятие „Чисто небе 2“.
[4] Регламент (ЕС) 2021/2085 на Съвета за създаване на съвместните предприятия в рамките на програма „Хоризонт Европа“.

на годината, включително законоустановените целеви нива за вноските, определени за съответната програма, размера на получените вноски и размера на правните задължения;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва, че съгласно доклада на Сметната палата („доклада на Палатата“) годишните отчети на съвместното предприятие за финансовата година, приключила на 31 декември 2022 г., дават вярна представа във всички съществени аспекти за неговото финансово състояние към 31 декември 2022 г., както и за резултатите от неговата дейност, паричните потоци и промените в нетните активи за приключилата на тази дата финансова година, в съответствие с разпоредбите на неговия Финансов регламент и счетоводните правила, приети от отговорния счетоводител на Комисията; отбелязва, че операциите, свързани с отчетите, са законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти;

2. отбелязва, че окончателният наличен бюджет на съвместното предприятие за финансовата 2022 година (включително неусвоени бюджетни кредити, пренесени от предходни години, целеви приходи и преразпределени бюджетни кредити за следващата година) е включвал бюджетни кредити за поети задължения в размер на 411,2 милиона евро (182,6 милиона евро през 2021 г.) и бюджетни кредити за плащания в размер на 415,3 милиона евро (189,9 милиона евро през 2021 г.);

3. отбелязва, че промените в обема на бюджета на съвместното предприятие зависят главно от етапа на изпълнение на многогодишните програми за научни изследвания и иновации; отбелязва, че през 2022 г. съвместното предприятие е започнало с изпълнението на програма „Хоризонт Европа“ и затова бюджетът за 2022 г. включва бюджетните кредити за поемане на задължения за първите покани за представяне на предложения по програма „Хоризонт Европа“, планирани за 2022 г., и бюджета за авансови плащания за тях;

4. отбелязва, че в годишните отчети на съвместното предприятие за 2022 г. сумите за вноските, признати по категория на членовете (ЕС и членове от частния сектор), се различават значително; отбелязва, че това се дължи на факта, че паричните вноски на ЕС се валидират и признават, когато се плащат на съвместното предприятие в началото на изпълнението на проекта, а непаричните вноски на членовете се признават едва след валидиране и деклариране на извършените разходи за изпълнение на проекта; отбелязва, че Палатата счита, че разликата между признатия размер на паричните вноски, от една страна, и непаричния принос, от друга страна, не е преодоляна по оптимален начин в годишните отчети на съвместното предприятие за 2022 г., като не е предоставена информация за правните задължения на членовете на СП в края на годината;

5. отбелязва по отношение на програмата „Хоризонт 2020“, че в края на 2022 г. съвместното предприятие е поело задължения за 1,716 милиарда евро от максималната оперативна вноска на ЕС по сключени споразумения за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по програмата и че от тази сума, за която са поети задължения, около 70,1 милиона евро (или 4,1%) предстои да бъдат изплатени през следващите години за проекти, които все още не са завършени; отбелязва също така, че членовете от частния сектор са поели правно задължение

да предоставят непарични вноски за оперативните дейности на СП в размер на 968,3 милиона евро и непарични вноски за допълнителни дейности в размер на 1,2231 милиарда евро, или 101,6% от минималната целева стойност 2,1549 милиарда евро; отбелязва също, че тези поети задължения са докладвани изцяло в края на 2022 г.;

6. отбелязва, че за дейностите по „Хоризонт 2020“ за 2020 г. съвместното предприятие не е получило нови оперативни бюджетни кредити за поемане на задължения, тъй като е приключило последната си покана за представяне на предложения в края на 2020 г.; отбелязва, че изпълнението на оперативните бюджетни кредити за плащания е 78% ((2021 г. – 83 %);

7. отбелязва, че за значителен брой текущи проекти по „Хоризонт 2020“ техническите дейности бяха забавени или намалени поради COVID-19 и агресивната война срещу Украйна и че поради това тези проекти трябваше да бъдат изменени или удължени, а окончателните плащания – отложени за 2023 г.;

8. отбелязва по отношение на „Хоризонт Европа“, че през 2022 г. Комисията е направила парични вноски в размер на 178 милиона евро и че съвместното предприятие е използвало почти изцяло оперативната вноска в размер на 176 милиона евро за плащания по предварително финансиране, свързани с първите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, сключени по тази програма;

9. отбелязва, че в края на 2022 г. изпълнението на бюджета за административни плащания на съвместното предприятие (по дял 2) е ниско – 54%; отбелязва, че според доклада на съвместното предприятие за бюджетното и финансовото управление това се дължи главно на предоставянето на ИТ и комуникационни услуги през последното тримесечие на 2022 г., които е следвало да бъдат платени през 2023 г., както и на намалените разходи за услугите, предоставяни от Комисията;

Обществени поръчки и персонал

10. отбелязва въз основа на консолидирания годишен отчет за дейността на съвместното предприятие за 2022 г., че през 2022 г. съвместното предприятие е публикувало две открити тръжни процедури, първата от които е стартирана за покриване на собствените му нужди, а втората – от името на шест съвместни предприятия като междуинституционална покана за представяне на оферти (управлявани ИТ услуги); отбелязва освен това, че в началото на 2022 г. съвместното предприятие „Чисто въздухоплаване“ е възложило и подписало единадесет междуинституционални рамкови договора за услуги в областта на комуникацията, което е резултат от междуинституционалната открита тръжна процедура, открита от името на три съвместни предприятия през 2021 г.;

11. отбелязва, че щатното разписание на съвместното предприятие за 2022 г. е включвало общо 44 щатни служители (срочно наети служители, договорно наети служители и командировани национални експерти), като в края на 2022 г. са били заети 40 позиции; отбелязва, че двете позиции за КНЕ не са били заети, тъй като в щатното разписание за 2023 г. са предвидени само 41 длъжности, без КНЕ;

Системи за управление и контрол

12. отбелязва, че за разходите по програми „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“ са извършени последващи одити от Общата служба за одит на ГД „Научни изследвания и иновации“ на Комисията; отбелязва, че за разходите по „Хоризонт 2020“ (уравнявания и окончателни плащания) съвместното предприятие е отчело представителен процент грешки от 1,6% и процент остатъчни грешки от 0,4%[5], както и че за програма „Хоризонт Европа“ все още не са извършени последващи одити, тъй като първите междинни плащания се очакват едва през 2024 г.;

13. отбелязва, че за да направи оценка на контрола на оперативните плащания от страна на съвместното предприятие, Палатата извърши одит на произволна извадка от плащания по „Хоризонт 2020“, направени през 2022 г., на ниво крайни бенефициенти[6]; отбелязва, че в един случай Палатата установи и остойности сериозна грешка, произтичаща от завишени разходи за персонал, тъй като бенефициентът е декларирал разходите въз основа на планираните в бюджета разходи за персонал;

14. отбелязва, че в края на 2022 г. СП „Чисто въздухоплаване“ е разработило и приложило цялостен основан на риска подход към предварителните проверки в съответствие с насоките на ОЦИ[7], като се имат предвид специфичните за съвместното предприятие рискови обстоятелства; отбелязва, че за целта съвместното предприятие е определило най-подходящите критерии за риск и въз основа на тях е разработило основан на риска подход за мониторинг; отбелязва, че този подход му е позволил да оцени нивото на риска за всеки проект и бенефициент по време на основните етапи от изпълнението на проектите, като например изготвяне на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова помощ, изменение на това споразумение, докладване и плащане; отбелязва в тази връзка, че съвместното предприятие е изготвило и вътрешни насоки относно своя основан на риска подход, обучавало е и е насочвало служителите как да ги прилагат правилно и последователно;

15. отбелязват, че подробният анализ от Палатата на извадка от случаи на засилен мониторинг от страна на съвместното предприятие разкри няколко слабости, които са ограничили ефективността и ефикасността на мониторинга; отбелязва, че след изтичането на определения краен срок обозначението за засилен мониторинг не е било подновено, нито премахнато, и че нивото на риска не е било преразгледано от служителя след изпълнението на контролните действия;

16. изразява съгласие с Палатата, че съвместното предприятие следва да следи за това всички действия за засилен мониторинг да са придружени от конкретни контролни действия, насочени към установените рискове, и да се проследяват в рамките на определения срок;

17. подчертава, както прави и Палатата, че в рамките на програма „Хоризонт Европа“ е още по-важно съвместното предприятие да прилага специфичен, основан на риска подход към управлението на безвъзмездна финансова помощ;

[5] СП „Чисто въздухоплаване“, Консолидиран годишен отчет за дейността за 2022 г., глава 4.1.1.
[6] При плащанията на безвъзмездна финансова помощ, тествани при бенефициентите, прагът за оповестяване на количествено измерими грешки е 1% от одитираните разходи.
[7] Общ център за изпълнение на ГД „Научни изследвания и иновации“ на Комисията

18. подчертава, че структурата на бенефициентите и/или проектите на съвместното предприятие се променя значително в рамките на програма „Хоризонт Европа“, като например увеличения брой МСП, нови участници и по-големи консорциуми, както и изискването да се използват само открити процедури за покани за представяне на предложения за дейности по „Хоризонт Европа“, и че в резултат на това рисковите фактори, установени в предишни програми, може вече да не са актуални и да се появят нови рискови фактори;

Проследяване на изпълнението във връзка с констатации и оценки от предходни години

19. отбелязва, че „констатациите“ в специфичните годишни доклади на съвместните предприятия всъщност са „препоръки без конкретен срок“ на Палатата; отбелязва, че ЕСП ежегодно проследява изпълнението във връзка с тези констатации, като оценява техния статут като „неприключени“ или „приключени“;

20. отбелязва, че от трите констатации на Палатата (една през 2020 г. и две през 2022 г.) две са приключени: отбелязва, че неприключената констатация се отнася до използването на срочно наети служители, което съвместното предприятие обосновава с ограниченията в щатното разписание на персонала и работното натоварване поради едновременното изпълнение на програмите „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“;